

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

МАРКЕВИЧ Єлизавета, здобувач вищої освіти спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування Національний університет «Одеська політехніка»

Анотація: Публічні закупівлі вважаються інструментом, що посилює звітність та прозорість у сфері публічного управління та адміністрування, знижує рівень корупції під час здійснення закупівель та поліпшує бізнес-клімат в державі.

Ключові слова: публічні закупівлі, закупівельна діяльність, ризики, громадський контроль, аналіз.

Система публічних закупівель в Україні зазнає постійних трансформацій під впливом змін законодавства, цифровізації економічного простору та зростання вимог до прозорості державних процесів. Ці фактори ускладнюють процес закупівель і зумовлюють потребу у пошуку ефективних управлінських рішень. Від того, наскільки якісно буде організовано закупівельну діяльність, залежить ефективність використання бюджетних коштів, рівень довіри громадян та інвестиційна привабливість держави. Напрями удосконалення системи публічних закупівель в Україні досліджували такі науковці, як О. Стащук, О. Борисюк, Н. Проць, Н. Педченко, В. Кравчук, В. Ладиченко, Ю. Оврамець, Г. Пінькас, О. Гулак, О. Артеменко, О. Світличний, С. Наumenко, Ю. Ганущак, О. Критенко, Ю. Фалко, О. Оліфер, С. Леонов та М. Бричко.

Одним із ключових напрямів удосконалення є впровадження цифрових інструментів аналізу закупівельної діяльності. Застосування таких платформ, як VI Prozorro чи Clarity Project, забезпечує оперативний доступ до інформації, дозволяє здійснювати попередній, поточний і постаналіз закупівель, що відповідає вимогам Закону України «Про публічні закупівлі» та сприяє підвищенню ефективності управління ризиками й взаємодії з постачальниками [1, 2]. Використання аналітики сприяє досягненню таких цілей, як прозорість і чесність відносин, недопущення корупційних практик, дотримання соціальної відповідальності та екологічних стандартів.

Громадський контроль є важливим інструментом підвищення ефективності закупівельної системи. Завдяки відкритості даних громадяни та

громадські об'єднання можуть аналізувати закупівельні процеси, виявляти можливі порушення та інформувати про них контролюючі органи [3].

Важливим кроком є вдосконалення нормативного порядку проведення перевірок: їх слід визначати як контрольні заходи, що проводяться за наявності підстав, передбачених законодавством, із чітко визначеними процедурами збору та аналізу документації.

Рисунок 1 – Оптимізація закупівельної діяльності

Джерело: власна розробка автора

Окрім цифрових інструментів, важливою умовою ефективності закупівельної діяльності є належна організація зворотного зв'язку та участі громадськості у контролі. Для покращення процесів закупівель рекомендується використовувати заходи (рис. 2).

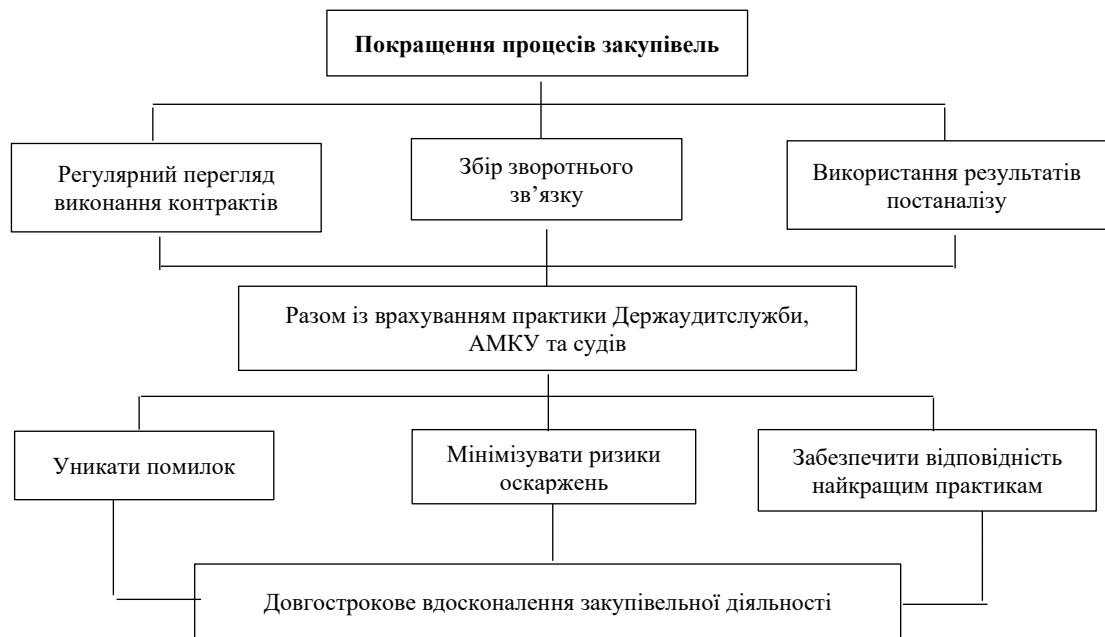

Рисунок 2 – Впровадження аналітики та громадського контролю як інструментів оптимізації закупівельної діяльності

Джерело: Власна розробка автора

Система публічних закупівель в Україні перебуває у процесі постійного вдосконалення під впливом цифровізації, змін законодавства та зростання вимог до прозорості. Її ефективність значною мірою залежить від впровадження аналітичних інструментів для всебічного аналізу закупівель, розвитку громадського контролю та належного нормативного регулювання процедур перевірок. Поєднання цих складових сприяє підвищенню прозорості, запобіганню корупційним практикам, забезпеченню ефективного використання бюджетних коштів і зміцненню довіри суспільства до державних інституцій.

Література:

1. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (дата звернення: 23.09.2025).
2. Методичні рекомендації щодо організації закупівельної діяльності. 2024. URL: <https://cep.kse.ua/article/Methodical-recommendations-on-the-organization-of-procurement-activities.pdf>. (дата звернення: 22.09.2025).
3. Карлова, В. В., Оболенський, О. Ю. 2022. Громадський контроль в системі публічних закупівель: теоретико-прикладні аспекти. Економіка та підприємництво (49). С. 5-18. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/37929> (дата звернення: 23.09.2025).

Анотація: *Public procurement is considered a tool that enhances accountability and transparency in public management and administration, reduces corruption during procurement, and improves the business climate in the country.*

Ключові слова: *public procurement, procurement activities, risks, public control, analysis.*

Науковий керівник – БОЙКО Ірина,
ст.викладач кафедри публічного управління та адміністрування,
Національний університет «Одеська політехніка»,
м. Одеса